

1919-08-29

OPHAVSMAND/NØGLEPERSON

Johannes Steenstrup

FAKTA

Type:
Recollection

Sprog:
Dansk

Tilblivelsessted:
København

Arkivplacering:
Det Kongelige Bibliotek. Johannes
Steenstrups arkiv

SUMMARY

Mindetale ved Laura Jacobsens 100 års fødselsdag

TRANSSKRIFTION

Ejendommeligt for Familierne paa Carlsberg, denne Sans for Traditioner, denne Glæde ved at vide, at de fortsætte, denne Styrke, der ligger i Mindet, denne Forstand paa at knytte Steder til Steder gennem Tidens Baand. Saadan slap jo Carlsberg aldrig det beskedne Hus [rettet til] den beskedne Gaard i Brolæggerstræde af sin Haand, saaledes gaar Tanken nu i dag fra Kbhvn og Valby til Thy og Thisted. Vi ved alle hvordan Datoer erindredes som Mindedage derude som intet andet Sted. Kom herud i morgen skrev Fru J. engang til min Søster, det er min Forlovelsesdag, hvor huskede Carl J. ikke mindedage, og af denne Følelse er jo ogsaa den venlige Indbydelse til i aften.

Og ser vi da hen til de Vuggegaver, som blev den lille Laura Holst tildelt i dag for hundred Aar

Siden, da vil jeg først nævne Skønhed. Det maa sikkert have været skønne Forældre Søskende [tilføjet med blyant], naar vi ved hvad der gik i Arv, naar vi tænker paa den Morgenfriskhed i Farve [?], disse Roser paa Kinden og Øinenes Forglemmigejer, som udmærkede T. Laura. Og det staar for mig som Fru J. næsten blev skønnere med Aarene, naar jeg dømmer efter Fotografierne af hende for en ca. 70 Aar tilbage, og hvor elskede ikke ogsaa Carl J. denne Skønhed hos hans Moder.

Og Sundhed - ja Fru J. har det udrettet det som ingen af os andre har gjort at naa til en Alder som kun manglede 8 Aar i de 100. Men - som min Fader engang skrev til min Søster - desto værre har jo T. Laura faaet noget af den Steenstrupske Nervøsitet i Arv. Vi ved at hun havde meget at kæmpe med, hun skrev

Engang til min Søster: Du maa endelig benytte denne Billet til Opgørelsen af Macbeth, jeg plejer aldrig at faa Søvn i mine Øjne, jeg har været sammen med de Djævl. Her var meget at oprette ved Badereise og ved Lægers Hjælp. [i margin tilføjet] 18/2 99

Og nu Styrke. Ja vi kan jo maale den ved Sammenligning med to stærke Mænd. Men Kapt. J. eller Carl havde den Taalmodets Styrke som hun, den Kraft til at tie med hvad der gjorde En ondt,

den Evne til at resignere og Udholdenhed i at haabe og vente.
Men dette stod jo atter i Forbindelse med hendes store
Gudhengivenhed, hendes inderlige Forhold til den gode Gud, et
Forhold, som hendes Ægtefælle, hvor meget end hans Tanker gik i
andre

4

Retninger, aldrig vilde have ønsket at undvære hos hans Hustru.
Og dette stod atter i Forbindelse med en kostbar Vuggegave dette
rige Hjerte, som omfattede de nærmeste med Ild, og alle Venner
med Varme, men saa blev dog nok deraf til at meddele til
Fremmede, til at kunne række en Hjælp og til at kunne trøste.

Nær i Slægt med dette Hjerte var den Humor, som prægede
hende, det poliske Blik i Øjet, de ofte saa træffende Paafund,
hvormed hun krydrede sine smaa Billetter.

Vi skal jo alle bedømmes efter hvordan vi opfylder vor kald i Livet,
men vi skal ogsaa bedømmes efter, hvor vanskeligt det Kald var,
som vi havde at varetage.

Og naar vi husker,

Hvor ringe Krav om boglig Dannelse der dengang stillede til en
Købmandsdatter i en Provinsby, og saa tænker paa at denne unge
Pige forlovedes med en Københavner, som havde faaet den
allerbedste borgerlige Opdragelse og Uddannelse, giftedes med en
Mand, der i Virkeligheden var Videnskabsmand foruden den store
Fabrikant og med de videstgaaende Interesser, maa vi saa ikke
beundre den Stræben hun udfoldede for at følge med paa
mangfoldige af de Omraader, hvoraf hun saa sin Mand og sin Søn
saa optagne. Engang for lang Tid tilbage nævnede en Mand fra
Landet i et

6

Brev til mig en Yttring af Fru J. angaaende al den Kunst hvoraf
hendes Hus var fyldt "al Hyggelighed forsvinder, min Pige!" Nu har
det jo aldrig været Fru Js Mening med disse Ord at udtale noget
Fjendskab til Kunsten, men det er jo fuldstændig rigtigt, at der
kunde ligge en Fare i det pompøse, alt for stilfulde, det er sandt, at
man vel nok kan sige, at for en tre, fire, fem Personer til daglig var

det en stor Spisesaal. Men hvor var der ikke hyggeligt, samtidig med Skønheden i Fru J's Dagligstue med Udsigt til den skønne Have og det deilige Drivhus, med det smukke Bord i Midten og den fortrolige Sofakrog, hvor var ikke

7

Kaptainens Stue hyggelig ved sin Skønhed og dog fristende til Arbejdet, hvor skønne og hyggelige var ikke de tilbagevendende Søndagssammenkomster eller de store Fester. Der var glade Mennesker som samledes her ikke i Verden hvor man keder sig, og saa naar Carlsbergs Gæringskældre var berømte for deres rene Luft som paa Alperne, hvor var da ikke Luften fyldt af Renhed i denne Bolig. Det var ikke Bysladder og Tant, ikke Modeluner og tilfældige Kæpheste, der forfulgtes, her var Højfjeldsluft og de største Opgaver, de skønne Idealer var Talens Genstand, og fra disse Stuer bredtes Luften ud i deres Hjem, som var Gæster paa Carlsberg. Og saa endnu Et - i denne Sommer er det 25 Aar Siden, at vi forfærdedes

8

Ved den haarde Sygdom, som ramte Ottilia i Strasbourg, og da saa Gudske Lov! alt omsider tog en god Vending, udbrød mange: Ja, men de har levet over Evne! Nu maa der føres et andet Liv, og de kan ikke i den Grad færdes i Selskabsliv, i offentlige Anliggendes Kald, herhjemme og i Udlandet. Men Laura har aldrig levet over Evne, hun forstod hvad hun kunde udrette eller naa, og derfor var der, hvor ivrig og ilter hun end i enkelte Henseender [var], kun en Ro og Hvile af Hjemmet. Ingen af os vilde kunne tænke os en Husfrue paa Carlsberg i anden Skikkelse og Fremtræden end Fru Laura. Jeg husker hende godt den Aprildag 1867, da Luerne tilintetgjorde det, som

9

var deres Stolthed, deres Bedrifter, deres Bestræbelsers Resultat, og da hun tog med en Romerindes Stolthed denne Ulykke, og hørte idelig Beundring derfor. Og gælder det Vidnesbyrd om Fru Lauras Karakter hvad har jeg da ikke hørt udtale af saadanne Danekvinder som J. L. Heiberg og Nat. Zahle.

Men vi er jo ikke her for at vurdere, at bedømme, vi er her for at

J. C. JACOBSENS ARKIV

CARLSBERGFONDET

bekende, for at høre vor egen Stemme sige et hjerteligt Tak for alt hvad Fru J. har været for alle os, for hvilke Livet paa Carlsberg har været en Del af vort Liv for et Venskab og en Kjærlighed, en Deltagelse, som var lige stor i Solskin som i Uveirsdage. I Disse Dage for 40 Aar

[siden]

Sad Fru J. sammen med min Søster paa en Bænk paa Valby Bakke, fuldt beskæftigede med Tanken om hvor Carl J. vel skulle lægge sin nye Bolig og næste Dag skrev Fru J. til min Søster, at nu var Carl kommen og sagt sin Beslutning om at han vilde bygge netop paa det Sted hvor de havde siddet. Og saaledes voxede et nyt Carlsberg frem i en anden Skikkelse, men hvor Skønhed og hygge ligeledes var sat til Maal, og et tredje Hjem, det gæstfri Hus, hvori vi nu sidde, har rejst sig med den samme Opgave.

Det er det fjerde Slægtled som nu deltager i denne

Mindfest for Carlsbergs første Frue, alle slynge vi en Taknemmelighedens Krans om det Billede hvori hun staar for os eller har hørt om af vore forældre, alle siger vi Tak for et velsignet Minde og haaber, at det maa gaa i Arv og æres til sene Tider.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Ejendomslyst for Familien paa
Carlsberg, denne Sans for Traditionen,
denne Gæde ved at vide, at vi fort-
sætte, den Stykke, der ligger i Mindedet,
denne Forstand paa at kuytte
Steder til Steder gennem Fødens
Raad. Saadan skal jo Carlsberg
aldrig ^{den} det berkedne ^{gaard} Hues i Brostepps
stredde af sin Raad, saaledes
gaar Tanken nu idag fra Kibben
og Valleg til Fjog og Skuted. Vi vel
alle hvordan Jatoer erindredes
som Mindedage derude som intet
andet steds. Kom herud imorgen
skovs om J. en Gang til min Gaard
det er min Carlsekerdag, hvor
huskede Carl J. ikke Mindedage, og
af denne Følelse er jo ogsaa den
venlige Indbydelse til i aften.

Og her vi da hen til de Vugg,
gaar, som blev den lille Laura
delt tilskilt idag for hundred Aar

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

viden, da vil jeg første nævnte
Billed. Det man ellers ikke var
skone Toneløse, naar vi vel
had dog ik i den, naar vi tode
for den Morgenbrødet i Torne,
dne Rose per Kuden og Finen
Togblomstene, som adnækkede
J. Luere. Og det etes for mig
som om vi, i næsten alle stene
med stene, naar jeg kom
efter de Fotografierne af den
for en 70 den til Mø, og som
skede ikke opaa L. R. J. Lene
Billed hos hans Moder.
Og Lendhed - ja Fru. J. har det
udnattet det som egen af os end
kerjant at isa - det en Alder
som kan mangled 8 den - det 10.
Men - som man stader engang
skos til min stede - desto som
er i J. Luere faset nage af
den. Men netop skrevet i Fru.
Det med at den hede meget
at henge med, den sken

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

1849
engang til min Søster: Du var
endelig bemyndiget med B. Chr. til
Opførelsen af Chaerette, jeg plejer
aldrig at fåa Brev i minen
April 1773 her været sammen
med de Sjæle der var nysg-
er et oprette ved Padersee og
ved Røgens Ojeth.
Og nu Nytte! Ja vi kan jo make
den ved Samværelse med to
større Mænd. Men Sept. 7 eller
Carl havde den Estmæltet Pjæle
som, hun, den Skrift til at de
med hvad den gjorde en ault,
den Esne til det rene og
Ukvaldehed i et delee og
rente.
Den dette sted jo alle. Sønderbo
med hendes store Jædergængel,
hendes udelvige storkold til
den gode Gud, at storkold, en
hendes Ojeth, hvor meget
end hans Tenker gik i endes

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

4
betragtninger, pælding vilde have ønsket
at indvise hos hans Hustru.
Og dette stod efter i Fortællingen
med en ^{besøgt} Udgøgeve dette Brige
Hjerte, som omfattede de nærmest
med Hb, og alle Uæder med
Værne, men saa Bledog nok
damp til at meddele til Hustru
tit at kunne række en Guld
og tit at kunne brødt.
Heri ~~ligger~~ med dette Hjerte
var den Hustru, som gjorde
hende, det polske Plink i Opt,
de ofte saa træffende Raafund,
hvormed hun begynde sene
maa Brilletter.
Vi skal jo alle bedømmes efter
hvorledes vi opfylder vor Pligt
i Livet, men vi skal ogsaa
bedømmes efter, hvor værdifuldt
det Skuld var, som vi havde
at overtrænge.
Og naar vi hender, med

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

5
hvor naar nogle Stes om Bagleg
Kamelle der dengang stilledes
et en Ståmandsdatter i en
Borindly, og saa tænker på
at eleven unge pige forloved
med en Råbudsmand, som
haade faaet den allerbedst
borgelige Opdragelse og
Uddannelse, og det var med en
Kvind, der i Verheligheden var
Udvekslingsforeningen den
store Fabrikant og med de
videstgaaende Interesser, men
vi saa alle beundre den Kvinde
hvilket fulde for at følge
med på alle omgivelser
af de Omraader, hvoraf den
den som Mand og den
den optagne. En gang for
den Indtægt indarbejdede
et end Mand fra Landet i et

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

6
Brev til mig om Ything af den
9. angaaende al den Kunst
Sjovney. Heret var folket al
lygghed for vinder, min
Sige! % du har det jo altid
veret. Dr. J. s. Menig med
dese Od at udtale noget af
skal til Kunstens, men det
er jo fuldstændigt rigtigt, at
der kunde ligge en Lære i
det rompire, allfor stiel
fulde, det er sandt, at
man vel nok kan sige,
at der er tre, fire, fem, som
til dages var det en stor
Giebhel. Men naar sees der
ikke bygghelt, samtelig med
Kunsten i etn. J. s. Dagligt
med det adone Lære og det
derlige skindes, med det smukke
Bort i Kisten og den fantastiske
Vafesney, hvor der ikke

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

7
Kaptajnens Læge Aggelig ved sine
Bønder og dog frentende til et
Arbejde som skønt og agteligt
var alle de tilhørgende. De
Aggemenksomheden allerede ston
Læge, det var glade Krieger
som sønder for alle i Verden
hvor man beder sig, og var
naar Carlsbergs Jernværk
var berømt for deres rene Luft
som paa Appene, hvor var
de alle Lyster fyldt af Bønder i
denne Dal. Det var alle By-
skoler og Læger, alle Møder
og tilfældige Kæpente, de for-
fulgte, der var Rigtig skole
og de største Organe, de søm
Bæler var stens Jernstænder,
og paa disse ston bredte Lægen
ud i den By, som var fast
paa Carlsberg. Og var endan
Et i denne Samer er det 25
der siden, at man alle forføder

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

8
ved den hevide Sjyden, som re-
nante Othob'a i Brauberg, og de
saa gode Saa! alt omme den
tog en god Vending, adbrød
mange: Ja, men de har kun
vros Eone! cpe ma' derfor af
standet Liv, og de kan idle
i den Grad fanes i Skibet,
i offentlig Anliggende, og
i offentlig. Ullandet. I Meie
Læna har aldrig været over
Eone, han forsted, hvad han
kunde adrette eller saa, og
derfor var der nep, hvor lang
og ilt, han end i enkelte
Kongebor kem en Ro og
Hvile af Offenet. Ingen af
de vilde kunne tænke at
Rusene naar Carlsberg end
Rikke og etre træde end
I en Læna. For hver side en
gadt som Aprilbeg 1867, de
Læna i Rentegeorde det, som

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

nu var deres Hatted, deres Beskrifter,
deres Bestræbelser Resultat, og
da hun tog mig og Rømen indes
i Gæstfrihed denne Ulykke,
og derte idelige Brandning
af den. Og gælder det Vidnebyrd
om Tom Lauras Lovtaler, hvad
kan jeg da ikke kont-udtale
af saadanne Sandheder om
J. C. Jacobsen og Nat. Jølle

Men vi er jo ikke her for
at undersøge, at bekræfte, vi
er her for at bekræfte, for
at høre vor egen Stemme lige
et byentligt Tals for alt hvad
J. C. Jacobsen har været for alle os,
for hvilket Levnet fra Carlsberg
har været en del af vorst Liv
for et Uendeligt og en Uendelig,
de en Deltagelse, som var lige
de stor i Skole og i Urens
som dage. I denne Sage for 40 Aar

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

ved Tom f. som med min fader
for en Bank p. de Valley
Balle fulst beskaffede
med Carpen om hvor led
og vel skulle bygge sin nye
Bopis og sætte sig st. a. a.
Ene f. d. min fader, at nu
var Carl kommen og havde
sagt sin Bøvlis om at han
ville bygge u. l. t. p. a.
det det han B. a. h. v. e.
siddet. Og saaledes var
et nyt Carlsberg f. en anden
Skikkelse, men hvor B. o. d.
og bygge ligeledes var sat
et Chaal, og et B. d. i. f. o.
det p. e. t. f. a. s. h. o. n. i.
nu sidde det nye sig
med den samme O. g. a. e.
Det er det f. o. d. f. a. g. e.
som nu deltag i denne

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

Indførelse for Carlsbergs første Øl
alle slige nu en Tidens
Brew om det Billede som
den staa for os eller den kært om
af sine stordre, alle siger vi
Tid først rekrutter stende og
huden, at det nu og gaa i den
og over Tid sine Biler.